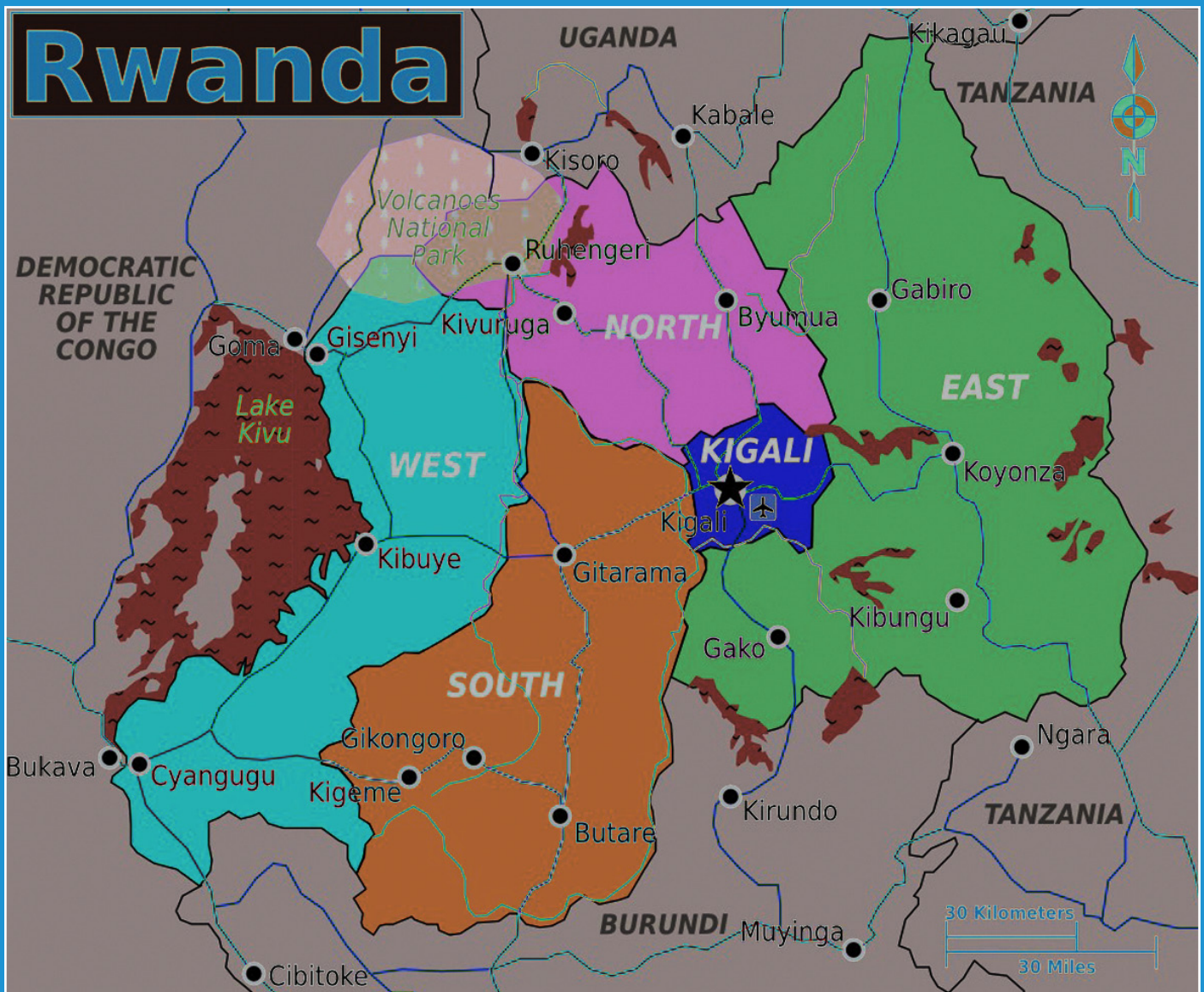


Stichting Mukomeze **Jaarverslag**

2011





Inhoudsopgave

Voorwoord	4
-----------	---

Deel 1: Stichting Mukomeze

Rwanda	5
Ontstaan, visie en missie	5
Stichting Mukomeze: hoe het begon	5
Onze visie	6
Onze missie	6
Organisatie	6
Onze partnerorganisatie in Rwanda: Solace Ministries	7
Werkwijze Stichting Mukomeze	8
Sponsorschappen	9
Projecten	10
Activiteiten	11
Lezingen en presentaties	11
Foto-tentoonstelling en boek 'The Men Who Killed Me'	11
Communicatie	12

Deel 2: Jaarverslag 2011

Sponsorschappen	13
Sponsorschappen 2008-2010	13
Sponsorschappen 2011	13
Projecten	15
Projecten 2008-2010	15
Projecten 2011	16
Activiteiten	18
Activiteiten 2008-2010	18
Activiteiten 2011	19
Financiële verantwoording	21
Doelstellingen vanaf 2012	23
Contact informatie	24

© 2012 Stichting Mukomeze

Tekst Stichting Mukomeze (juni 2012) - Anne-Marie de Brouwer; Annemarie Middelburg, Freek Dekkers, Marie-José Hoefnagel, Eefje de Volder en Pinar Okur-Kuipers.

Tekstredactie Hans Dekkers. **Ontwerp & vormgeving** Gerben Snijder. **Fotografie** Samer Muscati, Stichting Mukomeze. **Met speciale dank aan** Alle sponsors, donoren en vrijwilligers die belangeloos hebben bijgedragen aan het werk van Stichting Mukomeze. De personen op de foto's in dit jaarverslag worden allen gesteund door Stichting Mukomeze/Solace Ministries.

Wij zijn trots u het eerste jaarverslag van Stichting Mukomeze te kunnen presenteren. Dit jaarverslag omvat het werk van Stichting Mukomeze over het jaar 2011. Aangezien wij in de periode vanaf de oprichting van de stichting in 2008 tot en met 2010, geen jaarverslag hebben gepubliceerd, komt in dit verslag ook de periode 2008-2010 aan bod.

Het jaarverslag is opgebouwd uit een algemeen deel: 'Stichting Mukomeze' en een bijzonder deel: 'Jaarverslag 2011'. Het algemene deel omvat informatie over wie wij zijn en wat wij doen, terwijl het bijzondere gedeelte specifieke informatie bevat over gebeurtenissen en activiteiten in het jaar 2011. Het eerste deel zal ieder jaar minder aanpassingen vereisen dan het tweede deel, dat aan meer wijzigingen onderhevig is vanwege wisselend verrichte activiteiten en doelstellingen die we bereikt hebben.

Stichting Mukomeze staat voor het 'sterken' ofwel 'empoweren' van vrouwen die in 1994 seksueel geweld tijdens de Rwandese genocide hebben meegemaakt en daar nog dagelijks de naweeën van ondervinden. Samen met hen en onze partnerorganisatie Solace Ministries in Rwanda, werken wij aan hun 'empowerment' op velerlei gebied: fysiek, psychologisch, materieel, sociaal, economisch en spiritueel. Hoewel deze vrouwen de meest verschrikkelijke dingen hebben ervaren en weinig hoop koesterden op een menswaardige toekomst, hebben wij tijdens onze bestuursreis naar Rwanda in februari 2012 wederom met eigen ogen kunnen constateren dat iedere vorm van support en aandacht, hoe klein ook, telt.

Tijdens lezingen in Nederland vertellen wij over het leed dat deze vrouwen in 1994 aangedaan is. We maken mensen bewust van wat seksueel geweld in conflictsituaties inhoudt en wat de gevolgen daarvan zijn in een mensenleven. Dit is ingrijpend, vooral voor hen die het seksuele geweld hebben overleefd. Hun verhaal moet alleen wel verspreid worden. Vele vrouwen vertrouwden ons toe: 'Het is de waarheid.' Zij hopen dat het bekend worden van hun verhaal tot preventieve maatregelen leidt tegen dit soort misdrijven, waar ter wereld ze ook gepleegd worden. Tevens hopen zij op steun. Niet in de laatste plaats benadrukken wij ook de moed en kracht van deze bijzondere vrouwen om door te gaan met leven. Wij zijn vereerd hen te mogen hebben leren kennen. Een Canadese student verwoordde dit in een brief naar een van de overlevenden van seksueel geweld in het sponsorschap programma van Mukomeze: 'Zij zijn onze docenten en mentoren voor het leven'.

Samen met onze donoren, sponsors en vrijwilligers, hebben wij in ons korte bestaan al veel bereikt, maar het mag duidelijk zijn dat er nog veel meer vrouwen in Rwanda zijn die onze en uw steun verdienen.

Wij zullen ons voor hen inzetten en hopen dat samen met u te mogen (blijven) doen.

'Murakoze cyane', ofwel: 'Heel erg bedankt!'

Bestuur Stichting Mukomeze

Rwanda, een land 4/5 keer de grootte van Nederland, ligt in centraal Oost-Afrika en is het meest dichtbevolkte land in Afrika. Ongeveer 11 miljoen mensen leven in deze kleine republiek. Omgeven door Oeganda in het noorden, de Democratische Republiek Congo in het westen, Burundi in het zuiden en Tanzania in het oosten. Het is een prachtig land met veel heuvels waar koffie-, thee- en bananenplantages te vinden zijn. De meeste mensen leven er van de landbouw. Rwanda is één van de armste landen in de wereld: ongeveer 45% van de bevolking leeft van minder dan \$1.25 per dag. Vandaag de dag wordt Rwanda genoemd als een land waar de economie zich in snel tempo ontwikkelt. Ook niet onvermeld mag blijven dat het één van de veiligste landen in Afrika is.

Dat was in 1994 wel anders. In dat jaar, van april tot en met juli, zijn, in 100 dagen naar schatting 1 miljoen Tutsi's en gematigde Hutu's door Hutu-extremisten vermoord. Daarnaast zijn 250.000 tot 500.000 Tutsi-vrouwen en -meisjes op brute wijze door Hutu-extremisten verkracht en/of ondergingen ook andere vormen van seksueel geweld. Zij het in minder aantal zijn ook mannen en jongens en Hutu-vrouwen en -meisjes verkracht. De misdrijven gepleegd in deze periode zijn wereldwijd erkend als een genocide. Een lange en bloedige voorgeschiedenis waarin haat zaaien door groepen op basis van 'vermeende' etniciteit, een grote rol speelde, ging daar aan vooraf. De gevolgen voor vrouwen die seksueel misbruikt werden, zijn immens groot. Naast het verlies van hun familieleden, hebben zij te kampen met fysieke en psychologische problemen, waaronder HIV/Aids besmetting en kinderen die geboren werden als een gevolg van verkrachting. Ze zijn vaak alle bezittingen verloren en worden gestigmatiseerd door de gemeenschap. Dit alles leidt dikwijls tot grote armoede. Tot op de dag van vandaag ondervinden zij nog steeds de schadelijke gevolgen van de genocide.

Ontstaan, visie en missie

Stichting Mukomeze: hoe het begon

Anne-Marie de Brouwer verrichtte voor haar proefschrift onderzoek bij het Rwanda-tribunaal in Tanzania. Op 1 januari 2004 reisden zij en Freek Dekkers naar Rwanda, voor een kort verblijf om het land beter te leren kennen. Daar ontmoetten zij bij toeval, Jean Gakwandi op het vliegveld en raakten met hem aan de praat. Jean vertelde hen dat hij een overlevende van de

genocide was en directeur van Solace Ministries, een lokale organisatie die weduwen, wezen en vrouwen, geïnfecteerd met HIV/Aids, steunt. Al snel ontstond er een band tussen hun drieën, mede omdat Anne-Marie in die periode werkte aan haar proefschrift over seksueel geweld tegen vrouwen in conflictsituaties. Ook bleek dat Jean een tijd in Nederland had gestudeerd. Enkele dagen later, toen Anne-Marie en Freek de stad Butare in het zuiden van Rwanda bezochten, ontmoetten zij, geheel onverwacht, Jean nogmaals.

Vanaf die tijd werden Jean en zijn organisatie een constante en belangrijke factor in de levens van Anne-Marie en Freek. Beiden bezochten Rwanda talloze malen om het werk van Solace Ministries beter te begrijpen en om weduwen, wezen en met HIV geïnfecteerde vrouwen te ontmoeten. Tevens namen zij in 2007 in Zwitserland deel aan de Internationale Conferentie van partnerorganisatie van Solace Ministries. Anne-Marie en Freek waren erg getroffen door de verhalen van overlevenden van de genocide en het werk dat Solace Ministries in Rwanda voor hen doet. Met name het seksuele geweld dat de vrouwen tijdens de genocide was aangedaan, de impact hiervan op hun levens en de geringe (inter)nationale support hiervoor deed in hen de overtuiging groeien dat deze groep overlevenden steun verdiende. Dit resulteerde op 8 mei 2008 in de oprichting van de private stichting genaamd 'Stichting Mukomeze'.

Mukomeze betekent in Kinyarwanda - de nationale taal van Rwanda - 'Empower her'. En de vredesmand, gebruikt als symbool voor Stichting Mukomeze, staat

voor vriendschap die grenzen overstijgt. Stichting Mukomeze focust zich op de behoeften van vrouwelijke overlevenden van seksueel geweld, gepleegd tijdens de genocide van 1994 in Rwanda. De overlevenden van seksueel geweld ondervinden nog altijd de nadelige gevolgen hiervan.

Onze visie

Door vrouwelijke overlevenden van seksueel geweld fysiek, psychologisch, materieel, sociaal, economisch en spiritueel te steunen kunnen we bijdragen aan hun 'empowerment', waardoor ze kunnen voorzien in hun eigen bestaan en hoop op een menswaardige toekomst krijgen.

Onze missie

Stichting Mukomeze ondersteunt vrouwen en meisjes, die verkrachting en andere vormen van seksueel geweld tijdens de genocide van 1994 in Rwanda hebben overleefd, bij het verbeteren van hun levensomstandigheden.¹

Organisatie

In 2011 bestaat het bestuur van Stichting Mukomeze uit 6 bestuursleden in de leeftijd van 25-39 jaar. De werkzaamheden voor Stichting Mukomeze vinden plaats in privé-tijd en op vrijwillige basis. Jaarlijks vergadert het bestuur ongeveer 6 keer en komt het talloze andere malen bijeen tijdens activiteiten (zie onder 'activiteiten'). De leden van het bestuur zijn tevens de personen die het uitvoerende werk verrichten.

Het bestuur bestaat in 2011 uit:

Anne-Marie de Brouwer - Voorzitter (sinds 2008)

Annemarie Middelburg - Secretaris (sinds 2010)

Freek Dekkers - Penningmeester (sinds 2008)

Marie-José Hoefnagel - Algemeen bestuurslid (sinds 2008)

Eefje de Volder - Algemeen bestuurslid (sinds 2010)

Pinar Okur - Algemeen bestuurslid (sinds 2011)

In het dagelijks leven werken de bestuursleden als:

- universitair hoofddocent internationaal strafrecht aan Tilburg University (Anne-Marie de Brouwer);
- promovendus bij Tilburg University op het gebied van vrouwenbesnijdenis in Afrika (Annemarie Middelburg);
- controller bij E.ON France in Parijs (Freek Dekkers);
- juridisch adviseur op het gebied van de ruimtelijke ordening (Marie-José Hoefnagel);
- promovendus bij Tilburg University op het gebied van vrede en veiligheidsaspiraties van de Afrikaanse Unie (Eefje de Volder);
- promovendus bij Tilburg University op het gebied van seksueel misbruik van jongeren met een niet-westerse achtergrond (Pinar Okur).

¹ Mannen waren ten tijde van de genocide soms ook slachtoffer van seksueel geweld. Voor hen is het vaak nog moeilijker dan voor vrouwen, hiervoor uit te komen, vanwege een nog grotere stigmatisering door de gemeenschap. Waar nodig, zet Stichting Mukomeze zich ook voor hen in.



Eerdere bestuursleden waren: Vanessa van der Sommen (Secretaris, 2008-2010), Nicolle Sommers (Algemeen bestuurslid, 2008-2010) en Marieke van Eik (Algemeen bestuurslid, 2008-2010).

Daarnaast werkt Stichting Mukomeze met een aantal andere vrijwilligers, die regelmatig bij activiteiten van Stichting Mukomeze aanwezig zijn en o.a. helpen bij het bemannen van de stand en het geven van uitleg over het werk van de stichting aan geïnteresseerden. Speciale vermelding verdienen hier: Christine van Noort, Sanne Meijer, Erik Walschots en Alphonse Muleefu.

Stichting Mukomeze heeft tevens een Internationale Adviesraad, die de stichting bijstaat op het gebied van kennis, advies en strategie. Zij kent sinds 2008 de volgende personen: Patrick Cammaert (Generaal-majoor (buiten dienst)), Sandra Ka Hon Chu (Senior beleidsmedewerker bij de Canadese HIV/AIDS Legal Network), Rob van Hal (Amnesty International regio Brabant/Limburg), Usta Kaitesi (Promovendus op het gebied van genocidaal seksueel geweld in Rwanda en docent rechten bij de Nationale Universiteit van Rwanda), Denise Uwimana (maatschappelijk werkster en traumacounselor voor overlevenden van de Rwandese genocide (op vrijwillige basis), en voormalig maatschappelijk werkster bij Solace Ministries in Rwanda en genocide overlevende), en Liesbeth Zegveld (Professor internationaal recht bij de Universiteit van Leiden en partner bij Böhler Advocaten in Amsterdam).

Stichting Mukomeze is aangesloten bij WO=MEN, het Dutch Gender Platform dat bestaat uit meer dan 120 organisaties, kennisinstituten en individuen die gecombineerd zijn aan genderrechtvaardigheid voor vrouwen en mannen wereldwijd. Daarnaast onderhoudt Stichting Mukomeze contacten met andere organisaties in Nederland die zich inzetten voor Rwanda.

Stichting Mukomeze streeft er naar dat één maal per jaar een of meerdere bestuursleden (op eigen kosten) Solace Ministries in Rwanda bezoeken, om zich daar op de hoogte te stellen van het wel en wee van de vrouwen die deelnemen aan het Mukomeze sponsorschap-

programma en de projecten. Tevens kan de samenwerking met de partnerorganisatie worden besproken en geëvalueerd. Stichting Mukomeze vindt het belangrijk dat, naast het vele contact via e-mail, ook op deze manier de samenwerking bevorderd wordt.

Onze partnerorganisatie in Rwanda: Solace Ministries

Solace Ministries is een lokale, niet-gouvernementele (en dus private) organisatie en onze partnerorganisatie in Rwanda. De organisatie is opgericht in 1995 door Jean Gakwandi, met als doel slachtoffers van de genocide te helpen. Jean Gakwandi, directeur van Solace Ministries, is zelf overlevende van de genocide. Solace Ministries ondersteunt in het bijzonder weduwen, wezen en vrouwen die tijdens de genocide verkracht werden en waarvan een groot aantal geïnfecteerd is met HIV/aids. Het hoofdkantoor van Solace Ministries bevindt zich in de hoofdstad Kigali. Drie regionale kantoren zijn gevestigd in Nyanza (Zuid-Rwanda), Kabuga (ten oosten van Kigali) (inclusief een medische kliniek) en Nyamata (ten zuiden van Kigali). Deze vestigingen zijn makkelijker bereikbaar voor Rwandezen die in het binnenland wonen. Solace Ministries telt ongeveer 30 personeelsleden (fulltime en parttime). Daarnaast werken er veel vrijwilligers, die in direct contact staan met de organisatie. Zo heeft Solace Ministries gemeenschappen van overlevenden, verspreid over heel Rwanda, opgericht en heeft iedere gemeenschap een aantal leiders (op vrijwillige basis), allen zelf ook overlevenden van de genocide. Naast Stichting Mukomeze, werkt Solace Ministries met nog andere (partner-)organisaties wereldwijd, waaronder Comfort Rwanda (Schotland), Survivors Fund (SURF) (Verenigd Koninkrijk), en ORA International (Duitsland). Stichting Mukomeze onderhoudt contact met deze organisaties.

Solace Ministries streeft ernaar om op een alomvattende (holistische) manier in de behoeften van de genocide-overlevenden te voorzien door hen met fysieke, psychologische, materiële, sociaal-economische en spirituele zorg te ondersteunen. De organisatie is

christelijk en toegankelijk voor alle gezindten (oecumenisch). De organisatie bereikt momenteel meer dan 5.500 families van weduwen en wezen, verspreid over 59 gemeenschappen in Rwanda, waaronder 1.500 vrouwen en meisjes die tijdens de genocide zijn verkracht en daarna HIV-positief zijn bevonden. Van deze groep komen 734 vrouwen, op medisch attest, in aanmerking voor aids-remmers (hun immuutiteitssysteem is zodanig aangetast dat zij met medicijngebruik moeten beginnen). Deze vrouwen worden ook door Solace Ministries gecounseld vóór de aidstest en na de uitslag hiervan. Solace Ministries steunt mensen op verschillende manieren, zoals counselling (ook aan huis indien nodig), zorg voor onderwijs, onderdak, en gezondheidszorg (ook aan huis indien nodig). Ook middels ondersteuning bij kleinschalige inkomstengenerende projecten (al dan niet via micro-kredieten) op het gebied van landbouw en veeteelt, nijverheid (e.g. handwerkproducten) en handel, individueel en/of in groepsverband. Individuele en groepscounseling liggen aan de basis van alle activiteiten van Solace Ministries; zonder counselling kunnen getraumatiseerde slachtoffers van de genocide moeilijk op weg geholpen worden in het weer oppakken van

hun leven. Veel overlevenden van de genocide hebben door Solace Ministries een nieuwe familie gevonden o.a. door integratie in de gemeenschap van Solace Ministries in de plaats waar ze wonen, maar ook in de bredere kring van Solace Ministries-leden. Maar daarnaast vinden ze ook weer een doel in hun leven. Via Solace Ministries is Stichting Mukomeze in staat de vrouwen en meisjes die seksueel geweld hebben overleefd, te bereiken. Solace Ministries staat namelijk continue in contact met deze vrouwen en dus ook met de vrouwen die door Stichting Mukomeze worden gesteund. Een samenwerkingsovereenkomst is afgesloten tussen Stichting Mukomeze en Solace Ministries waarbij alle afspraken beschreven staan.

Werkwijze Stichting Mukomeze

Vrouwen en meisjes, overlevenden van de genocide, worden – met de steun van Stichting Mukomeze – in staat gesteld zich te ‘empoweren’: fysiek, psychologisch, materieel, sociaal, economisch en spiritueel. Het gaat bij ‘empowerment’ dus niet alleen om materiële/economische zaken, maar ook om de mentale



gesteldheid. Wij dragen bij aan 'empowerment' middels sponsorschappen en projecten. Hoewel Mukomeze zich primair richt op het aanbieden van directe steun aan vrouwelijke overlevenden van seksueel geweld, bereiken we indirect ook de 'familieleden' waar deze vrouwen vaak voor zorgen, met name eigen kinderen en wezen. Hoewel de focus van Stichting Mukomeze specifiek gericht is op vrouwen die seksueel geweld hebben overleefd, steunen wij, waar nodig, mannen die seksueel geweld hebben ondergaan. Om potentiële sponsoren en donoren te bereiken, organiseren we, maar nemen ook deel aan, een groot aantal activiteiten om individuen en bedrijven over het werk van onze stichting te informeren en bewustwording te creëren omtrent seksueel geweld in conflictsituaties en de impact daarvan op een mensenleven.

Sponsorschappen

Sponsorschap (€30 per maand ofwel €1 per dag) is gericht op het steunen van een individuele vrouw, maar kan ook specifiek gericht zijn op een vrouw die graag aan een universiteit wil studeren (€90 per maand).² Een of meerdere personen kunnen een vrouw in Rwanda steunen middels een sponsorschap. Sinds de oprichting van de stichting is het aantal sponsoren vanuit Nederland gestaag toegenomen, maar ook vanuit het buitenland (Canada en Australië). Het sponsoren van een Rwandese vrouw heeft als belangrijke functie dat mensen belangstelling voor haar hebben/om haar geven. Van deze persoonlijke aandacht gaat een grote en sterke kracht uit. Het doel van een sponsorschap is 'empowerment', met als doel het bereiken van economische zelfstandigheid en groeiend zelfvertrouwen, zodat de vrouw op eigen kracht verder kan. Sponsorschappen pakken onder meer armoede, ziekte, stigmatisering en trauma van de vrouwen aan.

Welke vrouw in aanmerking komt voor een sponsorschap, wordt bepaald door Solace Ministries, uiteraard in overleg met Stichting Mukomeze. Solace Ministries kijkt vervolgens samen met de vrouw in kwestie, hoe het sponsorschap het beste kan worden aangewend met het oog op haar 'empowerment'. Hierbij valt te denken aan het volgen van een opleiding of het opzetten van

een bedrijfje om in eigen inkomsten en basisbehoeften te kunnen voorzien. Zoals eerder aangegeven verstaan wij onder 'empowerment' dat de vrouwen zich op meerdere terreinen sterken, met name op fysiek, psychologisch, materieel, sociaal, economisch en spiritueel gebied. Stichting Mukomeze heeft een contactpersoon bij Solace Ministries kunnen aanstellen (deels bekostigd) die voor ons ter plaatse alle taken verzorgt die deel uitmaken van de sponsorschappen. Dit komt ten goede aan de aandacht voor de vrouwen in het Mukomeze sponsorschapprogramma, maar ook aan de snellere afwikkeling van onze verzoeken betreffende sponsorschappen.

Bij aanvang van het sponsorschap ontvangen de sponsoren een foto van de betreffende vrouw en een getuigenis van hetgeen ze heeft meegemaakt tijdens de genocide en hoe het haar sindsdien vergaan is. Sponsoren worden twee maal per jaar op de hoogte gebracht van ontwikkelingen en voortgang m.b.t het sponsorproject. Eenmaal per jaar, in februari, door een brief van de gesponsorde vrouw zelf (dit is beleid sinds 2012), en

² Indien een vrouw door een of meerdere personen wordt gesponsord om aan een universiteit te studeren, wordt de verslaglegging hiervan onder 'projecten' geschaard met het oog op het projectmatige karakter van educatieprojecten (termijnen van collegejaren e.d.).



eenmaal per jaar, in augustus, door een update-rapport van Solace Ministries over, haar huidige situatie, hoe ze de sponsorschapsgelden heeft gebruikt, en wat haar ambities voor de toekomst zijn. Solace Ministries houdt in de gaten of een vrouw is 'empowered', hetgeen afhankelijk is van het individu en de omstandigheden waaronder zij leeft, maar het kan wel enkele jaren duren voor een vrouw zich zelfstandig kan redden. Het sponsorschap houdt op, als een vrouw is 'empowered', maar ook als ze trouwt en de man over voldoende inkomsten beschikt om in haar onderhoud te voorzien. In beide gevallen gaat, met instemming van de sponsor, het sponsorschap over op een andere vrouw. Als het sponsorschap van de kant van de sponsor ophoudt terwijl de vrouw nog niet 'empowered' is, probeert Stichting Mukomeze allereerst een nieuwe sponsor te vinden. Indien dit niet lukt zal Stichting Mukomeze het sponsorschap voortzetten d.m.v. financiering uit de algemene middelen, mits voorradig.

Projecten

In tegenstelling tot sponsorschappen, zijn onze projecten gericht op een groep vrouwelijke overlevenden van seksueel geweld van de genocide. Het doel ervan is, in lijn met de sponsorschappen, 'empowering' van een

groep vrouwen, door het bevorderen van hun economische zelfstandigheid en het vergroten van hun zelfvertrouwen. Projecten hebben als voordeel dat zij stigmatisatie tegengaan, helpen om het netwerk van vrienden en 'familie' te vergroten en ze bieden hulp bij de traumaverwerking. Doordat overlevenden in een project samenwerken, wordt een gemeenschappelijke band gecreëerd en komen ze even los van hun traumatische ervaringen uit 1994. In sommige projecten nemen niet alleen vrouwelijke slachtoffers van seksueel geweld deel, maar ook andere overlevenden van de genocide en niet-genocide overlevenden (e.g. daders van de genocide, kinderen die de genocide niet hebben meegemaakt, of Rwandezes die ten tijde van de genocide niet in Rwanda verbleven, maar daarna terugkeerden); dit om o.a. stigmatisering door seksueel geweld en HIV/Aids, alsmede 'vermeende' verschillen in etniciteit, te doorbreken. Een aantal van onze projecten, bedoeld voor het verwerven van inkomsten, zijn bovendien gericht op het kweken van voedzame producten zoals fruit, groenten en noten, met name van belang voor de verbetering van de conditie van vrouwen die zware HIV/Aids medicijnen gebruiken. Projectvoorstellen worden opgesteld door Solace Ministries in overleg met de betrokken individuen/gemeenschappen. De keuze van de projecten is afhankelijk van prioriteiten van de overlevenden en van de beschikbare financiën van de donor. In overleg met Stichting Mukomeze wordt het projectvoorstel verder uitgediept en verfijnd. Solace Ministries monitort het project en doet verslag aan Stichting Mukomeze, die vervolgens rapportage uitbrengt aan de donor. In de regel vangen projecten aan, nadat Solace Ministries het geld van Stichting Mukomeze heeft ontvangen. De projecten worden vervolgens binnen een bepaalde periode uitgevoerd (gerealiseerd) en officieel afgesloten op het moment dat Stichting Mukomeze de eindrapportage van Solace Ministries ontvangt. De donor geeft vervolgens zijn goedkeuring aan dit rapport. Thema's waarop Stichting Mukomeze projecten probeert uit te voeren, liggen op het terrein van educatie, veeteelt en landbouw, handel, huisvesting en nijverheid.



Activiteiten

De activiteiten van Stichting Mukomeze in Nederland richten zich enerzijds op het bewust maken van mensen wat seksueel geweld tijdens conflict situaties inhoudt met de gevolgen hiervan voor een mensenleven, anderzijds richten ze zich op het creëren van draagvlak voor Stichting Mukomeze in de vorm van het aantrekken van sponsors en donoren ter ondersteuning van Rwandese overlevenden van seksueel geweld. De vele activiteiten die Stichting Mukomeze sinds de oprichting in 2008 heeft ondernomen zijn divers. We organiseren zelf evenementen of namen deel aan activiteiten waarvoor we werden uitgenodigd. Dit omvatte lezingen, foto-exposities, borrels en symposia. Tevens bieden deze bijeenkomsten de mogelijkheid om handwerkproducten (o.a. kettingen, vredesmandjes, tassen) ten behoeve van Rwandese vrouwen te verkopen.

Lezingen en presentaties

Het merendeel van onze activiteiten bestaat uit het geven van lezingen aan geïnteresseerden ter promotie van het werk van onze stichting en het bewust maken van de positie van de vrouwen in Rwanda. Iedereen kan een lezing aanvragen en een of meerdere bestuursleden verzorgen deze. Het merendeel van de lezingen hielden we voor een breed scala van geïnteresseerden, zowel voor mannen als vrouwen, voor oud en jong, vrouwenorganisaties, Rotary-, Lion- en Soroptimistclubs, kerken, studentenverenigingen, universiteiten, en ontwikkelings- en werkinsamensamenwerkingsorganisaties. Ook hebben we presentaties gegeven, wanneer het thema van ons werk samenviel met thema's van andere organisaties of erkende dagen, zoals internationale vrouwendag en de herdenking van de Rwandese genocide. Voor onze lezingen vragen wij een vrijwillige bijdrage die ten goede komt aan de vrouwen in Rwanda alsmede een vergoeding voor gemaakte reiskosten.

Foto-tentoonstelling en boek 'The Men Who Killed Me'

Speciale aandacht verdient de foto-tentoonstelling 'The Men Who Killed Me' gebaseerd op het boek met de gelijknamige titel (www.menwhokilledme.com). Dit boek is een verzameling van 17 getuigenissen van overlevenden van seksueel geweld van de genocide in Rwanda, geïllustreerd met foto-portretten van deze overlevenden. Het boek is uitgebracht door Douglas & McIntyre (Canada)

in 2009 en is geschreven door Anne-Marie de Brouwer (voorzitter Stichting Mukomeze) en de Canadese Sandra Ka Hon Chu (lid Internationale Adviesraad Stichting Mukomeze). De Canadese fotograaf en jurist Samer Muscati maakte de foto's voor het boek. De auteursopbrengsten gaan via Stichting Mukomeze naar Rwandese overlevenden van seksueel geweld. In 2011 hadden bovendien alle personen van wie de getuigenissen in het boek staan, een sponsorschap via Stichting Mukomeze. Onder de naam 'De mannen die mij hebben vermoord' werd het boek in 2011 door uitgeverij Wolf Legal Publishers ook uitgegeven in het Nederlands. Het boek met getuigenissen en de foto-expositie, gebaseerd op de foto-portretten uit het boek en aangevuld met andere foto's van Samer Muscati, wordt door Stichting Mukomeze ingezet om op doeltreffende manier de misdrijven van seksueel geweld in conflictsituaties en de impact hiervan duidelijk te maken. Uit de verhalen en foto's van deze overlevenden blijkt niet alleen de ellende en pijn die zij hebben moeten doorstaan, maar juist ook hun kracht en doorzettingsvermogen. Stichting Mukomeze beschikt over twee foto-tentoonstellingen in zwart-wit, op canvas- doeken van verschillend formaat van fotograaf Samer Muscati. De foto-tentoonstellingen kunnen op aanvraag, voor een kleine vergoeding, gehuurd worden. De grootste foto-expositie 'bestaat uit 29 zwart-wit foto's op canvasdoeken en een vijftal kleurenbanners met bijbehorende teksten en video's. Deze foto-expositie is ontwikkeld door Nationaal Monument Kamp Vught en Stichting Mukomeze en was begin 2011, twee maanden te zien in Nationaal Monument Kamp Vught. De andere foto-expositie is kleiner en bestaat uit 20 zwart-wit foto's op canvasdoeken en begeleidende teksten en werd ontwikkeld door Stichting Mukomeze bij gelegenheid van de 15e herdenking van de genocide in 2009 op Tilburg



University. Zo mogelijk verzorgt Stichting Mukomeze ook een lezing op de locatie waar de foto-expositie staat. De foto's van Samer Muscati zijn ook te koop; de opbrengsten gaan, net als de opbrengsten voor de huur van de foto-tentoonstelling, naar Stichting Mukomeze.

Communicatie

Stichting Mukomeze heeft een Nederlandstalige en Engelstalige website:

www.mukomeze.nl en

www.mukomeze.nl/eng

Geïnteresseerden in Stichting Mukomeze worden per e-mail op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen en toekomstplannen door middel van de Mukomeze nieuwsbrief die gemiddeld 2 maal per jaar uitkomt.

Daarnaast maken we gebruik van social media door informatie over Stichting Mukomeze te delen via twitter (sinds 2012) en via onze eigen pagina op Facebook.



Sponsorschappen

Sponsorschappen 2008-2010

Eind 2008 waren er in totaal 2 sponsorschappen; eind 2009 waren dat er 10 en eind 2010 was het aantal sponsorschappen opgelopen tot 18. Deze groei loopt parallel met de ontwikkeling van Stichting Mukomeze als jonge organisatie. In de periode 2008-2010 zijn er twee sponsorschappen voor Rwandese vrouwen beëindigd (beiden in maart 2010). In het eerste geval omdat de vrouw was 'empowered'. Dankzij het sponsorschap was het voor haar mogelijk een opleiding te volgen, economisch zelfstandiger te worden en fysiek en mentaal sterker te worden, waardoor ze weer voor haar zelf en haar kinderen kon zorgen. Bij de tweede vrouw kwam onze partnerorganisatie er achter dat ze had gelogen over enkele belangrijke feiten met betrekking tot hetgeen haar was overkomen tijdens de genocide.

In de periode 2008-2010 is er een totaal bedrag van €9.027,54 aan sponsorschappen besteed: in 2008: €180; in 2009: €2.827,54; en in 2010: €6.020.

Sponsorschappen 2011

Eind 2011 werden 29 personen (28 vrouwen en 1 man) gesponsord door mensen uit Nederland, Canada en Australië. Het sponsoren van personen uit het boek 'The Men Who Killed Me' nam in 2011 toe; voor deze mensen liepen de auteursopbrengsten van het boek af. Stichting Mukomeze is in staat geweest om op korte termijn een sponsorschap voor hen te vinden. De aanwending van de sponsorbijdragen voor Rwandese overlevenden van seksueel geweld is divers. Denk aan het volgen van een opleiding, het repareren van het huis, het betalen van schoolmaterialen en schoolgelden voor hun kinderen en/of de wezen voor wie zij zorgen, het kopen van een geit en het opzetten van een bedrijfje om in eigen inkomsten en basisbehoeften te kunnen blijven voorzien. In februari 2011 is één sponsorschap beëindigd omdat de vrouw in kwestie is getrouwd en haar man in voldoende mate voor haar en hun pasgeboren kind kon zorgen.

In 2011 is er een totaal bedrag van €7.820 aan sponsorschappen besteed.



Sponsorschappen

Wat goed ging in 2011

- We hebben jaar op jaar meer sponsorschappen kunnen realiseren. Daarmee hebben we in 2011 nu een relatief groot aantal vrouwen en één man in het Mukomeze sponsorbestand. Met al deze personen gaat het stukken beter dan voor het sponsorschap en zij bevinden zich op de goede weg naar hun 'empowerment'.
- Eén vrouw wordt niet meer gesponsord, omdat ze trouwde en haar man in het onderhoud van het gezin kon voorzien. Tijdens haar sponsorschap is zij 'empowered' en is zelfs een nieuwe fase van 'empowerment' ingegaan toen zij met de steun van drie individuele sponsors de kans kreeg een studie aan de universiteit te volgen (zie verder onder 'projecten 2011').
- Ook was het voor ons mogelijk een contactpersoon, Agnes Mukankusi, bij onze partnerorganisatie aan te stellen (deels door Stichting Mukomeze bekostigd), die voor ons ter plaatse alle taken waarneemt die de sponsorschappen betreffen. Dit komt de aandacht voor de vrouwen in het Mukomeze sponsorschapprogramma ten goede, maar ook de snellere afwikkeling van onze verzoeken betreffende sponsorschappen.
- We hebben de afspraken tussen ons en onze partnerorganisatie met betrekking tot de sponsorschappen kunnen stroomlijnen, waaronder het tot stand komen van een standaardformat voor de jaarlijkse update-rapporten van gesponsorde vrouwen.

Wat beter kan in 2012

- Werven van nieuwe sponsors middels een meer actieve en gerichte campagnevoering. Hierbij is ook van belang dat aan potentiële sponsors duidelijk wordt gemaakt dat ook een gedeeltelijke sponsoring van een Rwandese vrouw (dus een deel van de €30 per maand) mogelijk is.
 - Het feit dat een vrouw uit het Mukomeze sponsorschapprogramma is gehaald omdat zij had gelogen over haar achtergrond, heeft ons geleerd dat we, samen met onze partnerorganisatie, alert moeten zijn en blijven op misbruik.
 - Samen met onze partnerorganisatie duidelijker vaststellen wat 'empowerment' van overlevenden van seksueel geweld in de praktijk nu precies inhoudt. Hoe bereik je dit op de relatief korte termijn van sponsoring, en hoe kun je hierover het beste afspraken maken met de gesponsorde vrouwen zelf.
 - Verscherpen van de snelheid van communicatie en volledigheid van informatie over de sponsorschappen tussen ons en onze partnerorganisatie in Rwanda.
-

Projecten

Projecten 2008-2010

Het eerste project dat Stichting Mukomeze in samenwerking met Solace Ministries in 2008 heeft kunnen realiseren, betrof een project ter renovatie van huizen verspreid over Rwanda. Door sponsoring van Rotary Club Utrecht International (RCUI) zijn de huizen van zes vrouwen opgeknapt. Daarmee komen we tegemoet aan een van de meest fundamentele rechten die een mens heeft: het recht op huisvesting. De RCUI had deze gelden ingezameld tijdens een symposium op de internationale vrouwendag (8 maart 2008), nog net voor de officiële oprichting van Stichting Mukomeze. Dit project is in 2008 afgesloten.

In 2009 is een agrarisch project gerealiseerd, gesponsord door Rabobank Hilvarenbeek-Oisterwijk en Duncan Management B.V., waarin het houden en fokken van dieren werd bevorderd. Een proefboerderij werd opgezet in Runda (ongeveer 30 km van Kigali), waar geiten, kippen en konijnen werden gehouden en gefokt. De boerderij werd mede door weduwen en wezen gerund en zij werden onderricht in het zorgen voor deze dieren. Vervolgens werden de dieren gedistribueerd onder de vrouwen. De dieren zorgden voor eten en inkomsten voor de vrouwen en daarnaast zorgde de liefde voor de dieren voor afleiding van hun trauma. Dit project is in 2010 afgesloten.

In 2009 en 2010 heeft E.ON Benelux geld beschikbaar gesteld ter realisering van een fruitgaard in Nyanza. Weduwen en wezen hebben, onder vakkundige begeleiding, fruitbomen en -planten gezaaid, verplant en gestekt. De kleine fruitbomen en planten werden gedistribueerd onder families in de Nyanza- gemeenschap. Naast het feit dat fruit een goede inkomstenbron is voor vrouwen op het platteland, is het ook belangrijk voor hun eigen voedselinname, met name voor vrouwen die HIV-positief zijn. De fruitgaard was ongekend succesvol. In plaats van de in het projectvoorstel geschatte 3.500 fruitbomen en planten, werden er uiteindelijk 10.311 fruitbomen en -planten gedistribueerd. Hierdoor konden ook families

uit andere gemeenschappen van Solace Ministries van dit project profiteren. Dit project is in 2010 afgesloten.

Begin 2010 is het universiteitsproject van start gegaan, waarin vijf vrouwen – met behulp van sponsoring door Stichting Westeinde - de mogelijkheid gekregen hebben een vierjarige universitaire studie te gaan volgen of af te maken (zie verder onder 'projecten 2011').

In 2010 heeft Tools for Work (toen nog onder de naam Derde Wereld Werkplaats) in Teteringen 16 naaimachines en 3 breimachines naar Rwanda verscheept. Hierdoor konden binnen zes gemeenschappen van Solace Ministries - Nyanza, Ruhuha (zuid-oost Rwanda), Nyamata, Kicukiro, Remera en Kinyinya (de laatste drie zijn wijken in Kigali) - 35 vrouwen inkomen genereren door het (leren) maken en vermaken van kleding. De mogelijkheid weer in mooie kleren te kunnen rondlopen, gaf de vrouwen waardigheid en zelfvertrouwen. Bekwame leidinggevendenden van reeds bestaande naaiateliers in Rwanda hebben training gegeven. De vrouwen die de vaardigheden onder de knie hadden, konden op hun beurt hun kennis doorgeven aan anderen. Dit project is in 2010 afgesloten.

In totaal is er in de periode 2008-2010 een bedrag van €17.670 aan projecten besteed: in 2008: €2.315; in 2009: €2.200; en in 2010: €13.155.



Nadat in 2010 de leiders en de 10 vrouwen uit de Kimisagara en Kicukiro gemeenschappen (Kigali) een training hadden gevolgd om het link-project goed uit te kunnen voeren, werden in januari 2011 de eerste leningen verstrekt aan deze vrouwen. Dit door Flair Fund en Cordaid gefinancierd project heeft als doel een samenwerking tot stand te brengen tussen vrouwen die op het platteland producten verbouwen (met name fruit en groente) en vrouwen in de stad die deze kunnen verkopen op de markt. Dit project is in 2010 gestart en liep door in 2011. In 2012 zal het project naar verwachting worden afgesloten.

In 2011 is het pinda-project van start gegaan, mogelijk gemaakt door COS Brabant en enkele horeca opleidingen in Brabant (De Rooi Pannen Eindhoven, De Rooi Pannen Breda en ROC de Leijgraaf Oss en Cuijk) ter gelegenheid van Wereldvoedseldag 2010, waarbij studenten van deze opleidingen een 'eerlijke maaltijd' hebben bereid (een deel van de opbrengst van deze maaltijden ging naar Stichting Mukomeze). Dit project geeft een groep van meer dan 100 Rwandezers in Rusatira (zuid-Rwanda) de mogelijkheid pinda's te verbouwen. Deze noten zijn niet alleen voedzaam (omdat de werkzaamheid van HIV-medicijnen wordt bevorderd), maar tevens ook uitermate geschikt voor verkoop. Dit project is volledig in 2011 gerealiseerd en zal naar verwachting in 2012 worden afgesloten.

Eind 2010 heeft Fakkels voor Vrede in Tilburg geld ingezameld voor een marktkraam in Nyanza ten behoeve van de verkoop van melk en fruit (door het fruitgaard-project hebben vrouwen in Nyanza zo het fruit kunnen verkopen en een inkomen kunnen verdienen (zie 'projecten 2008-2010')). De marktkraam zorgt ervoor dat er een overdekte ruimte is waar vrouwen hun producten in koelkasten kunnen bewaren en verkopen. Dit project is volledig in 2011 gerealiseerd en zal naar verwachting in 2012 worden afgesloten. Vanwege het grote succes van het eerder genoemde fruitgaard-project, gesponsord door E.ON Benelux (zie 'projecten 2008-2010'), is in 2011 een vervolgvorstel opgesteld voor de realisatie van een tweede fase van dit project in Nyanza. Stichting Mukomeze heeft Imperial Tobacco Nederland bereid gevonden om een groot deel van het voorstel te financieren. Dit project is in december 2011 van start gegaan. Ten slotte is in december 2011 een bijdrage toegekend door Books4Life Tilburg ter sponsoring van een fonds ten behoeve van de duurzame ontwikkeling van de Kimoronko gemeenschap (een gemeenschap van Solace Ministries in Kigali). In dit kleinschalig micro-financieringsproject kunnen vrouwen middels een kleine lening tegen een redelijke rente een eigen bedrijfje financieren. Het project zal in 2012 worden gestart.



Begin 2010 is het universiteitsproject van start gegaan. Gesponsord door Stichting Westeinde hebben vijf vrouwen de mogelijkheid gekregen een vierjarige universitaire studie te gaan volgen of af te maken: 'accounting' (drie vrouwen), 'rural development' en 'business information technology'. Alle vijf de vrouwen hebben in het begin van 2011 succesvol hun collegejaar afgerond en hiermee werd voor hen de financiering voor het volgende studiejaar veilig gesteld. Het project loopt nog tot het collegejaar 2013/2014.

Eén overlevende van seksueel geweld, voorheen in het individuele sponsorprogramma van Stichting Mukomeze, gaf in de afronding van haar sponsorschap aan dat haar grootste wens was te gaan studeren aan de universiteit. Stichting Mukomeze heeft drie sponsors bereid gevonden samen haar studie te bekostigen, waardoor zij in februari 2011 is kunnen starten met haar eerste jaar 'management studies' aan een universiteit in Kigali. Het project loopt naar verwachting tot het collegejaar 2014/2015.

In totaal is er in 2011 een bedrag van €16.955 aan projecten besteed.

Projecten

Wat goed ging in 2011

- We hebben een aantal waardevolle kleinschalige projecten gerealiseerd en tegelijkertijd ook weer nieuwe, interessante projecten aangetrokken of de totstandkoming daarvan in gang gezet.
- De lopende, maar ook afgeronde projecten, hebben zichtbaar een grote en blijvende impact op de levens van vrouwen die seksueel geweld hebben overleefd.
- De mogelijkheid om opnieuw samen te gaan werken met een eerdere donor laat zien dat projecten naar tevredenheid van onze donoren worden uitgevoerd.

Wat beter kan in 2012

- Samen met onze partnerorganisatie blijven werken aan en verbeteren van een goede maar zo efficiënt mogelijke communicatie over en verantwoording van projecten.
- Implementeren van een standaardformat voor rapportages van projecten. Dit ter verbetering van de rapportage over de projecten.



Activiteiten

Activiteiten 2008-2010

Hieronder volgt in chronologische wijze de activiteiten die in 2008-2010 hebben plaatsgehad en waaraan Stichting Mukomeze een bijdrage leverde door deze mede te organiseren en/of er te spreken. Voor een uitgebreidere uitleg van de activiteiten verwijzen we naar onze website.

2008

- 14 november 2008: Lezing bij Rotary Club Breda-West.
- 9 december 2008: Deelname als gastspreker aan het Wereld podium te Tilburg in het kader van de Mensenrechtendag (60 jaar mensenrechten).
- 31 december 2008 en 1 januari 2009: Denise Uwimana (voorheen maatschappelijk werkster bij Solace Ministries in Rwanda en lid van de internationale adviesraad van Stichting Mukomeze) mocht als overlevende van de genocide getuigen in de Johanneskerk en de Markuskerk in Breda. Stichting Mukomeze was daarbij aanwezig en gaf informatie over haar werkzaamheden.

2009

- 27 januari 2009: Gastspreker tijdens de 'Holocaust Memorial Day' op Tilburg University.
- 7 april 2009: Deelname aan en organisatie van de 15e herdenking van de Rwandese genocide op Tilburg University met het voor dragen van getuigenissen van overlevenden van seksueel geweld en launch van de foto-tentoonstelling en het boek 'The Men Who Killed Me: Rwandan Survivors of Sexual Violence'. Denise Uwimana gaf tevens haar getuigenis als genocide overlevende.
- 7 april - 4 juli 2009: Organisatie van de 100 dagen durende reizende foto-tentoonstelling 'The Men Who Killed Me' met 20 zwart-wit foto's op canvas doeken met portretten van de overlevenden van seksueel geweld wiens getuigenissen en foto's in het boek 'The Men Who Killed Me' zijn opgenomen. Omvat foto's van Samer Muscati en trok 100 dagen - de duur van de genocide - door Nederland. Was te zien in: Tilburg University (7 april 2009 - 21 april 2009), Huis van de Wereld Tilburg (22 april 2009 - 1 mei 2009), Openbare Bibliotheek Wageningen (2 mei 2009 - 14 mei 2009), Heerenstraat Theater Wageningen (4 en 5 mei 2009), Avans Hogeschool Breda (15 mei 2009 - 31 mei 2009), Cinemariëburg Nijmegen (1 juni 2009 - 13 juni 2009), en Ministerie van Buitenlandse Zaken (16 juni 2009 - 4 juli 2009).

- 6 oktober 2009: Lezing bij Rotary Eindhoven Noord.
- 5 november 2009: Lezing op Tilburg University.
- 18 november 2009: Lezing bij het Katholieke Vrouwen Gilde (KVG) in Dongen.
- 25 november 2009 - 10 februari 2010: Foto-tentoonstelling 'The Men Who Killed Me' bij Cordaid in Den Haag.
- 26 november 2009: Lezing bij Cordaid in Den Haag in het kader van '16 days of activism against gender violence'.
- 2 december 2009: Verkoop van handwerkproducten gemaakt door Rwandese vrouwen op het Paletplein in Tilburg.

2010

- 10 februari 2010 - 1 september 2010: Foto-tentoonstelling 'The Men Who Killed Me' bij het Internationaal Strafhof in Den Haag.
- 8 april 2010: 16e herdenking van de Rwandese genocide aan Tilburg University. Stichting Mukomeze was hierbij aanwezig met een stand om handwerkproducten te verkopen.
- 26 april 2010: Lezing bij de Lion's Club Oisterwijk.
- 28 april 2010: Aanwezig met stand bij conferentie 'Doorbreek Huiselijk Geweld' in Goirle, georganiseerd door de Provinciale Vrouwenraad Noord-Brabant.
- Augustus 2010: In augustus bezochten enkele bestuursleden van Stichting Mukomeze haar partnerorganisatie in Rwanda voor monitoring en follow-up van de werkzaamheden.
- 23 september 2010: Eervolle vermelding voor de voorzitter van Stichting Mukomeze bij de uitreiking van de Bredase Vredesprijs. Dit vond plaats in de KMA en was georganiseerd door COS Brabant.
- Oktober 2010: Verschillende presentaties in de maand oktober bij verschillende horeca-opleidingen in Brabant (De Rooi Pannen Eindhoven, De Rooi Pannen Breda en ROC de Leijgraaf Oss en Cuijk), waarvan de studenten in het kader van Wereldvoedseldag een eerlijke maaltijd bereidden. Opbrengsten van deze maaltijden gingen naar het Pinda-project in Rwanda.
- 25 november 2010: Aanwezig met een stand op het landelijke Symposium 'Doorbreek Huiselijk Geweld - Praat erover!' georganiseerd door de Nederlandse Vrouwenraad i.s.m. de Provinciale Vrouwenraad Noord-Brabant ter ere van de internationale dag voor uitbanning van geweld tegen vrouwen.
- 24 december 2010: Presentatie bij en deelname aan de fakkeltocht van 'Fakkels voor Vrede' in Tilburg. Dat jaar ging de opbrengst van 'Fakkels voor Vrede' naar Stichting Mukomeze en werd het bedrag besteed aan het opzetten van een marktplaats in Nyanza.

Activiteiten 2011

Hieronder volgt in chronologische wijze de activiteiten die in 2011 hebben plaats gevonden en waaraan Stichting Mukomeze een bijdrage leverde door deze mede te organiseren en/of er te spreken. Voor een uitgebreidere uitleg van deze activiteiten verwijzen we naar onze website.

- 13 januari 2011: Lezing bij studentenvereniging S.S.R.-N.U. in Utrecht.
- 6 februari - 27 maart 2011: Launch boek en fotoexpositie 'De mannen die mij hebben vermoord' (Nederlandse vertaling van 'The Men Who Killed Me') i.s.m. Nationaal Monument Kamp Vught. De fotoexpositie was gedurende deze periode te bezichtigen in de expositiezaal van Nationaal Monument Kamp Vught, en legde daarmee een link van het geweld in de Tweede Wereldoorlog naar het geweld van vandaag. Tevens zijn er in deze periode enkele activiteiten georganiseerd in Nationaal Monument Kamp Vught, waaronder:
 - 6 februari 2011: Opening foto-tentoonstelling en launch boek met getuigenis van genocide-overlevende Denise Uwimana, in aanwezigheid van Kathleen Ferrier, Tweede-Kamerlid CDA, die het eerste exemplaar van het boek ontving.
 - 27 februari 2011: Film 'Shooting Dogs', met nabespreking Stichting Mukomeze.
 - 10 maart 2011: Rondleiding studenten van Tilburg University en bestuursleden van Stichting Mukomeze in Nationaal Monument Kamp Vught.
 - 26 maart 2011: Stichting Mukomeze aanwezig in de expositieruimte 'De mannen die mij hebben vermoord' en met een stand bij de Vriendendag van Nationaal Monument Kamp Vught.
 - 27 maart 2011: Film 'A Sunday in Kigali', met nabespreking Stichting Mukomeze.

- 2 maart 2011: Lezing bij Webster University in Leiden in het kader van internationale vrouwendag.
- 23 maart 2011: Lezing bij Rotary Vught.
- 5 april 2011: Lezing tijdens de 17e herdenking van de Rwandese genocide aan Tilburg University.
- 7 april 2011: Lezing bij de 17e herdenking van de Rwandese genocide bij het ISS in Den Haag.
- 3 augustus 2011: Lezing door Mama Lambert (counselor bij onze partnerorganisatie Solace Ministries in Rwanda) over werkzaamheden van Solace Ministries en Stichting Mukomeze bij Rotary Vught.
- 7 augustus 2011: Getuigenis en uitleg over werkzaamheden van Solace Ministries en Stichting Mukomeze door Mama Lambert in de Opstandingskerk te Tilburg.
- 14 augustus 2011: Tijdens een Mukomeze-borrel in Breda, speciaal georganiseerd voor Mama Lambert, onze sponsors en vrijwilligers, heeft Mama Lambert haar getuigenis gegeven en verteld over haar werk als counselor voor genocide overlevenden bij Solace Ministries in Rwanda.
- 3 oktober 2011: Lezing bij de Katholieke Vrouwenorganisatie (KVO) Ulvenhout.
- 22 december 2011: Lezing en fotoexpositie 'The Men Who Killed Me' tot en met half mei 2012 - bij de 'Nachtuniversiteit' Tilburg University. Het doel van dit evenement was om geld in te zamelen voor het thema van 3FM Serious Request van dat jaar: 'Oorlogsmoeders'.



Activiteiten

Wat goed ging in 2011

- De mogelijkheid om aandacht te vragen voor Rwandese vrouwen die seksueel geweld hebben overleefd niet alleen door lezingen, maar ook via de professionele foto-tentoonstelling 'The Men Who Killed Me' in Nationaal Monument Kamp Vught. Deze foto-tentoonstelling is nu ondergebracht bij Stichting Mukomeze, is verder geprofessionaliseerd en kan samen met het gelijknamige boek, een goed middel zijn om blijvend aandacht te vragen voor de situatie van deze vrouwen.
- Net als in voorgaande jaren weten mensen en instanties met verschillende achtergronden (vrouwenorganisatie, kerken, Rotary en Lion's clubs, studentenverenigingen, etc.) ons te vinden voor het aanvragen van lezingen.
- De aanwezigheid van Mama Lambert (hoofd counselor van onze Rwandese partnerorganisatie) in Nederland, gaf onze sponsors en donoren de mogelijkheid om de impact van het werk van Stichting Mukomeze in samenwerking met Solace Ministries direct van een Rwandese genocide overlevende te horen, die dagelijks met de vrouwen die wij steunen, werkt.

Wat beter kan in 2012

- Als organisatie zelf gericht beleid uitstippelen voor activiteiten waaraan we zouden willen deelnemen of organiseren.
 - Meer aansluiting zoeken bij netwerken die complementair werk voor dat van Stichting Mukomeze verrichten.
 - De communicatie over onze activiteiten aan geïnteresseerden professionaliseren en uitbreiden, o.a. via social media.
-

De reguliere inkomsten van Stichting Mukomeze, ten behoeve van sponsorschappen, projecten en donaties, kennen sinds de oprichting - in mei 2008 - een gestage groei: van ongeveer €5.000 in 2008 tot ruim €29.000 in 2011 (een groei van ca. 50% op jaarbasis). Projecten vormden sinds 2010 het grootste aandeel van de inkomsten, gevolgd door de vrij constant groeiende inkomsten voor sponsorschappen en de vooral in 2011 sterk toegenomen (vrije) donaties.

De reguliere uitgaven, voor sponsorschappen, projecten en algemene bijdragen aan onze partnerorganisatie in Rwanda, volgen logischerwijs eenzelfde patroon als de inkomsten. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat tussen inkomsten en uitgaven verschillen kunnen voortkomen vanwege enerzijds interne oormerking van inkomsten (bijvoorbeeld projecten die worden gefinancierd vanuit algemene donaties of sponsorschappen die de stichting voor een bepaalde periode zelf voor haar rekening neemt) en anderzijds verschillen tussen inkomsten (eenmalig, maandelijks of jaarlijks) en uitgaven (op kwartaalbasis) over een bepaalde periode. Om transactiekosten te besparen wordt bijvoorbeeld het geld van buitenlandse sponsors jaarlijks vooruit ontvangen, terwijl het sponsorschap zelf gelijkmatig over het jaar (per kwartaal) wordt betaald.

Het zijn vooral deze verschillen in periodiciteit die het hoge positieve totaalsaldo van bijna €12.000 aan het einde van 2011 verklaren (€7.355 hiervan was op balansdatum reeds geoormerkt/toegezegd). Stichting Mukomeze streeft er steeds naar het vrije saldo niet te ver te laten oplopen en daarvoor tijdig zinvolle bestemmingen te vinden die bijdragen aan de doelstelling van de stichting.

Overige inkomsten en uitgaven komen voort uit de verkoop van Rwandese handwerkproducten in Nederland, enkel ter ondersteuning van de inkomsten van de vrouwen in Rwanda zonder direct winstoogmerk voor de stichting en uit het boek 'The Men Who Killed Me', waarvan de auteurs hebben bepaald dat opbrengsten uit dit boek naar Stichting Mukomeze gaan.

Door het beperken van vooral buitenlandse banktransacties tot vier maal per jaar, lukt het Stichting Mukomeze de totale bank- en transactiekosten laag te houden. Overige administratieve kosten bestaan voornamelijk uit kopieer- en portokosten en jaarlijkse bijdragen voor inschrijvingen (bv. KvK) en webhosting. Tot op heden is Stichting Mukomeze er in geslaagd om de totale overheadkosten onder de door haar zelf vastgestelde norm van 3% van de reguliere inkomsten te houden. Dit is ook mogelijk doordat sinds de oprichting van de Stichting in 2008 vele kosten door sponsors zijn gedragen of in natura zijn geschonken, zoals kopieerkosten en het opbouwen van de website. Daarbij moet voor de volledigheid wel worden opgemerkt dat een aantal kosten (zoals reiskosten) voor het grootste deel door de bestuursleden zelf wordt gedragen.

Overzicht inkomsten en uitgaven

Inkomsten		2008-2010	2011
	Sponsorschappen	12254,77	7050,04
	Projecten	16930,26	16344,30
	Donaties	10889,36	5631,58
	Handycrafts	725,32	963,76
	"The Men Who Killed Me"	12627,70	222,50
	Rente	104,78	102,25
	Overig	20,00	891,52
		53552,19	31205,95

Uitgaven		2008-2010	2011
	Sponsorschappen	9027,54	7820,00
	Projecten	17670,00	16955,00
	Donaties	2295,00	1347,00
	Handycrafts	754,00	1024,21
	Bank- & transactiekosten (OH)	11050,72	2124,14
	Administratieve kosten (OH)	329,70	248,94
	Overig	608,91	497,78
		70,55	970,63
		41806,42	30987,7

Saldo lopende rekening 31/12		11745,77	218,25
	Ratio Overheadkosten (OH) / Reg. inkomsten	2,34%	2,57%

Sponsorschappen

- Zelf actiever en gericht sponsorschappen onder de aandacht van potentiële sponsors brengen, waar bij gewerkt wordt met een target per jaar. Hierbij kunnen we ook gedeeltelijke sponsoring onder de aandacht brengen.
- Duidelijker het kader neerzetten waarbinnen sponsorschappen worden ingevuld; het gaat hierbij vooral om het begrip 'empowerment' en het (kortste) traject daar naar toe.
- Invoeren van een jaarlijkse brief geschreven door de gesponsorde vrouw aan haar sponsor(en).

Projecten

- Op verantwoorde wijze toegroeien naar de werving en uitvoering van grotere projecten, waarbij we samen met onze partnerorganisatie het initiatief nemen om projectvoorstellen te schrijven en vervolgens aan te bieden aan potentiële donoren.
- Een algemeen format ontwikkelen dat gebruikt kan worden bij de projectrapportages.
- Clustering van projecten in een bepaalde regio van Rwanda, met het oog op betere betrokkenheid, effect uitvoering en verantwoording.

Activiteiten

- Gerichtere keuzes maken in de activiteiten die we willen ontplooiën of waar we aan willen deelnemen, met inachtneming van de doelgroepen die we willen bereiken en de tijd en middelen die we daar voor beschikbaar hebben.
- Nadenken over inventieve en creatieve activiteiten (e.g. sponsorlopen) en manieren van presenteren (e.g. gebruik van video).

Communicatie

- Sociale media professioneler en actiever inzetten als tools om sponsors, donoren en geïnteresseerden te betrekken bij het werk dat wij doen.
- Onze website, flyer en nieuwsbrief qua design/layout en inhoud aanpassen en professionaliseren.
- Promotiefilmpje van Stichting Mukomeze ontwikkelen en inzetten als hulpmiddel in de promotie.

- Onderwerpen die interessant kunnen zijn voor de media, bij hen actiever onder de aandacht brengen.

Samenwerking partnerorganisatie

- Verbeteren van de snelheid en efficiëntie van de follow-up en verantwoording betreffende de sponsorschappen en projecten. Een manier om dit te bereiken is bijvoorbeeld het installeren van een online-kalender, met daarin vastgelegde deadlines, waar een ieder op terug kan grijpen. Tevens dient meer verantwoordelijkheid voor de volledigheid van rapporten aan onze partnerorganisatie overgelaten te worden.
- Het begrip 'empowerment' samen handen en voeten geven. Alle betrokkenen duidelijkheid geven waar we naar streven en hoe dit het beste en snelst bereikt kan worden voor de betreffende personen.

Financiële doelstellingen

- Continue instroom van algemene donaties, om op deze manier flexibeler te zijn in de uitvoering van onze activiteiten in Rwanda.
- Vergroten van de inkomsten, ook met het oog op de dekking van noodzakelijke kosten die in Nederland gemaakt moeten worden (e.g. kostenvergoedingen).
- Maandelijkse een target halen voor de gedeeltelijke bekostiging van onze contactpersoon bij onze partnerorganisatie voor wat betreft de sponsorschappen en voor het binnenhalen van de jaarlijkse nieuwe sponsoschappen.
- De activiteiten die we ondernemen/aan deel nemen ook actiever koppelen aan (potentiële) inkomsten.

Bestuur

- Goede bezetting op alle functies. Voor 2012 wordt hiertoe een nieuw bestuurslid gezocht die zich vooral bezig zal houden met sponsorschappen en PR.
- Goede, efficiënte aanwending van de tijd en middelen bij de keuzes die we maken. Hierbij hoort een duidelijke taakverdeling en het werken met deadlines.
- Introductie van kostenvergoedingen.
- Verdere professionalisering als organisatie bij: keuzes maken om te kunnen door groeien als organisatie, een strategisch en financieel jaarverslag opstellen, en mogelijke partners benaderen om ons netwerk te vergroten.



Speciaal woord van dank aan de volgende sponsors en donoren in natura (op alfabetische volgorde):

Ben Bergmans, Moniek Bertens Duotoon, Sandra Ka Hon Chu, Copycenter The Print Tilburg, Copy en Co. Tilburg, Albert Damhuis, Rob Damhuis, Crina Damsa, Dorina Damsa, Hans Dekkers, Annemarie van Eenennaam, Gerben Kuipers, Herinneringen op Linnen, Jelke van den Heuvel, Jitske Koppe, Sanne Meijer, Alphonse Muleefu, Samer Muscati, Stephane N'gali, Christine van Noort, PdO Repro Tilburg, Janna Pot, Plonia Pot, Prode drukwerk en web-design Wijchen, Rabobank Hilvarenbeek-Oisterwijk, Floriana Riccio, Daniel Simons, Gerben Snijder, Vanessa van der Sommen, Nick van der Sommen, Notariskantoor Spelt in Den Haag, Jan van de Ven, Ilona Vermeer, Marc van Vliet, Andre Volker, en Erik Walschots.

Contact informatie

www.mukomeze.nl

E-mail: info@mukomeze.nl

Het bankrekeningnummer van Stichting Mukomeze is 1435.58.927 (Rabobank Breda).

Uw giften zijn fiscaal aftrekbaar aangezien Stichting Mukomeze een Algemeen Nut Beogende Instelling is (ANBI).

Stichting Mukomeze is opgericht op 8 mei 2008 in Den Haag, Nederland. Stichting Mukomeze is momenteel gevestigd in Breda en is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 27318760.

